کافرشدند وگفته شوداین ست آنچه اورا می طلبیدید (٢٧) .

قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِيَ اللّٰهُ وَمَنْ مَّعِيَ أَوْ رَحِمَنَا فَمَنْ يُّجِيرُ الْكٰفِرِينَ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٨﴾

بگوآیادیدید ا گرهلاك کند مراخدا وآنان راکه همراه من اند یارحمت کند برما (بهرحال) که خلاصی دهدکافران را ازعذاب درد دهنده (٢٨) .

قُلْ هُوَ الرَّحْمٰنُ اٰمَنَّا بِهٖ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْلَمُوْنَ مَنْ هُوَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٢٩﴾

بگواوست بخشاینده باوایمان آوردیم وبروی توکل نمودیم پس خواهید دانست که کیست در گمراهی ظاهر (٢٩) .

قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَآؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَّأْتِيْكُمْ بِمَآءٍ مَّعِيْنٍ ﴿٣٠﴾

بگو آیادیدید ا گرشود آب شمافرورفته پس که بیاردبه شما آب روان را (٣٠) .

سورة القلم

سوره قلم مکی است وآن پنجاه ودوآیت ودورکوع است

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

بنام خدای بخشاینده مهربان .

نٓ وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُوْنَ ﴿١﴾

نٓ ، قسم بقلم اعلی وبآنچه می نویسند فرشتگان (١) .

مَآ أَنْتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُوْنٍ ﴿٢﴾

نیستی تو به فضل پروردگارتو دیوانه (٢) .

وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُوْنٍ ﴿٣﴾

وهرآئینه تُراست مزدبی نهایت (٣) .

وَإِنَّكَ لَعَلٰى خُلُقٍ عَظِيْمٍ ﴿٤﴾

وهرآئینه تو برخوی بزرگی (٤) .

فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُوْنَ ﴿٥﴾

پس خواهی دیدوایشان نیز خواهند دید (٥) .

بِأَيِّكُمُ الْمَفْتُوْنُ ﴿٦﴾

که بکدام یك ازشما دیوانگی ست (٦) .

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيْلِهٖ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِيْنَ ﴿٧﴾

هرآئینه پروردگار توداناترست به کسیکه خطا کرد راه او را و اونیز داناترست به راه یافتگان (٧) .

فَلَا تُطِعِ الْمُكَذِّبِيْنَ ﴿٨﴾

پس فرمان مبر دروغ دارند گان را (٨) .

وَدُّوْا لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُوْنَ ﴿٩﴾

آرزوکردند که ملائمت کنی تاایشان نیز

ملائمت كنند (٩) .

وَلَا تُطِعْ كُلَّ حَلَّافٍ مَّهِينٍ ﴿١٠﴾

واطاعت مكن هر بسيار سوگند خورنده محقررا (١٠) .

هَمَّازٍ مَّشَّآءٍ بِنَمِيمٍ ﴿١١﴾

هرعيب جوهر رونده بسخن چينى (١١) .

مَّنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ﴿١٢﴾

هربخل كننده به مال ازحد گذشتهٔ گناهگار (١٢) .

عُتُلٍّ بَعْدَ ذَٰلِكَ زَنِيمٍ ﴿١٣﴾

هر سخت روى بعد ازين همه ملحق بقوم نه ازاصل ايشان[1] (١٣)

أَن كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ ﴿١٤﴾

بسبب آنكه هست صاحب مال وفرزندان (١٤) .

إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ ءَايَٰتُنَا قَالَ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٥﴾

(تكذيب كرد) چون خوانده شود بروى آيات هاگويد افسانهٔ پيشينيان ست (١٥) .

سَنَسِمُهُۥ عَلَى ٱلْخُرْطُومِ ﴿١٦﴾

داغ خواهيم نهاد اورا بربينى[2] (١٦) .

إِنَّا بَلَوْنَٰهُمْ كَمَا بَلَوْنَآ أَصْحَٰبَ ٱلْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا۟ لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ ﴿١٧﴾

هرآئينه ماآزموديم ايشانرا چنانكه آزموده بوديم صاحبانِ بوستان را چون قسم خوردند كه البته درو كنند بوستان را بوقت بامداد (١٧) .

وَلَا يَسْتَثْنُونَ ﴿١٨﴾

وانشاء الله نمى گفتند (١٨) .

فَطَافَ عَلَيْهَا طَآئِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَهُمْ نَآئِمُونَ ﴿١٩﴾

پس بگردآمد برآن بوستان بلائى ازپروردگار تو[3] وايشان خفته بودند (١٩) .

فَأَصْبَحَتْ كَٱلصَّرِيمِ ﴿٢٠﴾

پس شدمانند زراعت بريده شده (٢٠) .

فَتَنَادَوْا۟ مُصْبِحِينَ ﴿٢١﴾

پس بايكديگر آواز دادند هنگام صبح (٢١) .

---

(١) يعنى سنت خدا آنست كه مردم بداصل غالبًا متصف باين صفاتِ رذيله باشند .

(٢) كنايت ست ازرسوا كردن .

(٣) يعنى آتش درگرفت .

أَنِ اغْدُوا عَلَىٰ حَرْثِكُمْ إِن كُنتُمْ صَارِمِينَ ﴿٢٢﴾

كه بامداد رويد بكشت خود اگر دروكننده ايد (٢٢) .

فَانطَلَقُوا وَهُمْ يَتَخَافَتُونَ ﴿٢٣﴾

پس رفتند بايكديگر سخن پنهان گويان (٢٣) .

أَن لَّا يَدْخُلَنَّهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُم مِّسْكِينٌ ﴿٢٤﴾

بايد كه داخل نه شود دربوستان امروز برشما هيچ فقيرى (٢٤) .

وَغَدَوْا عَلَىٰ حَرْدٍ قَادِرِينَ ﴿٢٥﴾

وبامداد رسيدند برنيت بخل توانا بزعم خود (٢٥) .

فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوا إِنَّا لَضَالُّونَ ﴿٢٦﴾

پس آنگاه كه ديدندآن بوستانرا گفتند هرآئينه ما خطا كننده راهيم[١] (٢٦) .

بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٢٧﴾

نه بلكه محروم كردگانيم (٢٧) .

قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُل لَّكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُونَ ﴿٢٨﴾

گفت بهترين ايشان آيانه گفته بودم شمارا كه چراتسبيح نمى گوئيد[٢] (٢٨) .

قَالُوا سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٢٩﴾

گفتند به پاكى يادمى كنيم پروردگار خودرا هرآئينه ماستمگاربوديم (٢٩) .

فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَلَاوَمُونَ ﴿٣٠﴾

پس روآوردند بعض ايشان بربعض بايكديگر ملامت كنان (٣٠) .

قَالُوا يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا طَاغِينَ ﴿٣١﴾

گفتند اى واى ماراهرآئينه ما بوديم از حدگذشته (٣١) .

عَسَىٰ رَبُّنَا أَن يُبْدِلَنَا خَيْرًا مِّنْهَا إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا رَاغِبُونَ ﴿٣٢﴾

اميدست كه پروردگارما عوض دهد مارا بوستانى بهترازين هرآئينه مابسوى پروردگار خود توقع دارندگانيم (٣٢) .

كَذَٰلِكَ الْعَذَابُ ۖ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ ۚ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾

همچنين ست عذاب وهرآئينه عذاب آخرت بزرگ ترست كاش مى دانستند (٣٣) .

---

(١) يعنى اين بوستان ديگراست بوستان ما نيست .

(٢) يعنى رجوع بخدا كنيد .

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنّٰتِ النَّعِيمِ ﴿٣٤﴾

هرآئينه متقيان رانزدِ پروردگار ايشان بوستانهاى نعمت باشند (٣٤) .

أَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ ﴿٣٥﴾

آيا گردانيم مسلمانان را مانند گنه‌گاران (٣٥) .

مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٦﴾

چيست شمارا چگو نه حكم مى كنيد (٣٦) .

أَمْ لَكُمْ كِتٰبٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ ﴿٣٧﴾

آيانزدِ شماكتابى هست كه دروى تلاوت ميكنيد(اين مضمون را) (٣٧) .

إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ ﴿٣٨﴾

كه هرآئينه شمارا باشد درآن آنچه اختيار ميكنيد (٣٨) .

أَمْ لَكُمْ أَيْمٰنٌ عَلَيْنَا بٰلِغَةٌ إِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ إِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُونَ ﴿٣٩﴾

آياشمارا عهدهاى محكم ست برذمه ما كه حكم آن تابه قيامت باقى باشد (باين مضمون) كه هرآئينه شمارا است آنچه كه مقرر كنيد (٣٩) .

سَلْهُمْ أَيُّهُمْ بِذٰلِكَ زَعِيمٌ ﴿٤٠﴾

بپرس ازمشركان كدام يك ازايشان باين مقدمه متعهد ست (٤٠) .

أَمْ لَهُمْ شُرَكَآءُ فَلْيَأْتُوا بِشُرَكَآئِهِمْ إِنْ كَانُوا صٰدِقِينَ ﴿٤١﴾

آيا اين مشركان راشريكان هستند پس بايدكه بيارند شريكان خودرا ا گر راست گويند (٤١) .

يَوْمَ يُكْشَفُ عَنْ سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٤٢﴾

روزيكه جامه برداشته شود ازساق وخوانده شود ايشان رابسوى سجده پس نتوانند (٤٢) .

خٰشِعَةً أَبْصٰرُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ وَقَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ

نيايش[1] ظاهر باشد برچشمهاى ايشان

---

(١) درصحيحين است ولفظ حديث ازبخارى است كه أبو سعيد خدرى رضى الله عنه روايت مى كند ازرسول الله صلى الله عليه وسلم كه شنيد اورا كه مى فرمودند كه روز قيامت ظاهر نمايد پروردگار ماساق خودرا پس سجده كنان افتند تمام اهل ايمان ازمردو زن وسجده نتواند كسيكه دردنيابجهت رياوسمعه سجده =

إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ سٰلِمُونَ ﴿٤٣﴾
فروگیردایشان را خواری وهرآئینه خوانده می شد ایشان را بسوی سجده حالانکه ایشان بی علت بودند (٤٣) .

فَذَرْنِي وَمَنْ يُكَذِّبُ بِهٰذَا الْحَدِيثِ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٤﴾
پس بگذارمرا باکسیکه دروغ می شمرد این سخن را پایه پایه خواهیم کشید این جماعت رااز آن راه که نمیدانند (٤٤) .

وَأُمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ﴿٤٥﴾
ومهلت خواهم دادایشان راهرآئینه حیله من محکم ست (٤٥) .

أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَغْرَمٍ مُثْقَلُونَ ﴿٤٦﴾
آیامی طلبی ازین جماعت مزدپس ایشان ازتاوان گرانبارند (٤٦) .

أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿٤٧﴾
آیانزدِ این جماعت علم غیب ست پس ایشان مینویسند (٤٧) .

فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُنْ كَصَاحِبِ الْحُوتِ إِذْ نَادَىٰ وَهُوَ مَكْظُومٌ ﴿٤٨﴾
پس صبر کن بانتظار حکم پروردگار خود و مباش مانند صاحب ماهی[1] چون دعا کرد واوپُرازغم شده بود (٤٨) .

لَوْلَا أَنْ تَدَارَكَهُ نِعْمَةٌ مِنْ رَبِّهِ لَنُبِذَ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ مَذْمُومٌ ﴿٤٩﴾
ا گرنه آنست که دریافت اورارحمتی ازجانب پروردگار اوالبته افگنده میشد برزمین بی‌گیاه واو بدحال بودی[2] (٤٩) .

فَاجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَجَعَلَهُ مِنَ الصّٰلِحِينَ ﴿٥٠﴾
پس برگزیدش پروردگار اوپس ساخت اورا ازجملهٔ صالحان (٥٠) .

وَإِنْ يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ بِأَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ
وهرآئینه نزدیك اند کافران که بلغزانند ترا به چشم های تیز خود چون شنید ندقرآن

= میکردپس کوشش می کند که سجده کند ولی بآن قادر نمیشود زیرا که پشت اویك طبق مثل تخته راست میشود .

(١) یعنی یونس علیه السلام .

(٢) لیکن رحمت دررسید وبدحال نه شد .

وَيَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ ﴿٥١﴾

را[۱] ومی‌گویند هرآئینه این پیغامبر دیوانه است (۵۱) .

وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعٰلَمِينَ ﴿٥٢﴾

وبحقیقت نیست این قرآن مگر پندی عالمهارا (۵۲) .

سُورَةُ الْحَاقَّة

سوره حاقه مکی است وآن پنجاه ودوآیت ودو رکوع است

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

بنام خدای بخشاینده مهربان .

الْحَآقَّةُ ﴿١﴾

قیامت (۱) .

مَا الْحَآقَّةُ ﴿٢﴾

چیست آن قیامت (۲) .

وَمَآ أَدْرٰىكَ مَا الْحَآقَّةُ ﴿٣﴾

وچه چیزخبردارکردتراکه چیست آن قیامت[۲] (۳) .

كَذَّبَتْ ثَمُودُ وَعَادٌۢ بِالْقَارِعَةِ ﴿٤﴾

دروغ شمردقبیله ثمود وعاد قیامت را (٤) .

فَأَمَّا ثَمُودُ فَأُهْلِكُوا بِالطَّاغِيَةِ ﴿٥﴾

اماثمود پس هلاك کرده شد ایشانرا به نعرهٔ تند (۵) .

وَأَمَّا عَادٌ فَأُهْلِكُوا بِرِيحٍ صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ ﴿٦﴾

واماعاد پس هلاك کرده شدایشانرا به بادسخت ازحددگذشته (٦) .

سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَثَمٰنِيَةَ أَيَّامٍ حُسُومًا
فَتَرَى الْقَوْمَ فِيهَا صَرْعٰى كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ خَاوِيَةٍ ﴿٧﴾

خدا برگماشت آن بادرابرعاد هفت شب وهشت روز نهایت نحس پس می بینی ای بیننده آن قوم عاد رادر آن شب ها وروزها بزمین افتاده‌گویا ایشان تنه های درختان خرمای ازکهنگی برهم شده اند (۷) .

---

(۱) واین کنایه است از شدت عداوت ایشان .

(۲) مترجم‌گوید ظاهر نزدیك بنده آنست که معنی آیت ست عقوبتِ ثابت چیست آن عقوبتِ ثابت وهر چیز مطلع ساخت تراکه چیست آن عقوبتِ ثابت بعد ازآن چند عقوبتِ‌گذشته رابیان فرمود .